

отъ София на Н. Рилски въ Копривщица: „Молимъ, ако имате намѣреніе и способъ да писувате за Одесса, да назначите за единъ словарь церковный и за мене. За оныя книги, що ви назначихъ въ преждното ми писмо, молимъ дано ми го изпратите единъ часъ поскоро, защото ми са весма потребны“ (СбНУ, кн. VIII, с. 420—421). На 7. VI. 1839 г. Н. Рилски пише на Р. Поповичъ: „Киръ Захарій Икономовичъ п. Х. Круша, самоковліа, мой ученикъ, приноси въ мое писмо, което вчера получихъ отъ Софіѣ, смиренните си поклоненія, да му испратите 10 христоеіи съ църковното толкованіе и Рихарда“ (Димитриевъ, Писма по народното пробужданье. Псп. кн. 34, 1890, с. 501). Круша взима участие въ разпращането на Венелиновото послание къмъ българскитѣ дейци — да събиратъ историко-литературни паметници и фолклорни материали. На 3. VIII. 1838 г. пише отъ Копривщица до Р. Поповичъ въ Карлово: „молимъ же васъ да ме простите за забавленіето на изложеніето на Юрія Венелина, защото са забави въ Рилскиятъ манастиръ, и то ми възбрани доселѣ да совершимъ долженство ми къ вамъ послуженіе; нынѣ же получивше оное, немедленно испращаме го заедно съ неговото ржкописно и, като го прочетете, да го испратите по-скоро, защото ще да го пратиме и по други мѣста“... „Изложението господина Венелина и колкото любопитни работи се намиратъ въ него, прилѣжно да ги изслѣдуйте и по-скоро да чалащисовате да се изнамѣрятъ, сирѣчь като стари пѣсни, царственници и други рукописни книги, написани на кожева хартия, съ нѣкоя и друга стара легенда болгарска, колкото да има со що да се отсрамиме предъ онія родолюбци“ (М. Д. Балабановъ, Отзивъ въ България по Венелиновитѣ писма. СбНУ, кн. II, с. 304—305). — Презъ 1854 г. Круша напечатва „Календаръ сочиненъ ѿ знаменитаго астронома Казама за лѣто 1854. Преведенъ съ гречаскаго назика на славеноболгарскѣи ѿ Г. Захаріи Икономовича Крѣша и напечатасѣ ѿ Ніколаа Карастомновича въ собственной егѣ типографіи. 1854“, с. 1—47. Книжката съдържа: „Прореченіѣ Астрологически (звѣздословни)“; „Всеобщій прегледъ на 1854-та година“; три „предвозвѣщенія“; „Пасхаліа“ и месецитѣ по редъ.

Н. Начовъ (цит. статия) съобщава, че въ библиотеката на Круша, между многото български, гръцки, сръбски, френски, нѣмски и латински книги и речници, се намирали и следнитѣ ржкописи: 1. Тълкование на пасхалната ржка; 2. Писмовникъ; 3. Аритметика; 4. Катихизисъ; 5. Езопови басни; 6. Житие Есопа Фригийскаго — паралелно на български и гръцки, съ речникъ на собственитѣ и по-важни нарицателни имена. Къмъ него е прибавена и статията: Изяснение на алилодактическата метода; 7. Нѣколко гръцки псалтикии; 8. Християнско поучение, изложено въ въпроси и отговори. Тукъ е прибавенъ и единъ гръцко-български разговорникъ; 9. Нарѣчна книжка за взаимноучителнитѣ училища; 10. Пѣсни („Пѣсни различни отъ майка ми казани“), влѣзли въ сборника на А. Dozon, Chansons populaires bulgares, Paris 1875, р. XLV. За тия пѣсни говори още А. П. Стоиловъ (Ржкописната фолклорна сбирка на Найдена Геровъ. Сборникъ въ честь и въ паметъ на Луи Леже 1843—1923. София 1925, с. 174). Въ ржкописната сбирка на Герова, пазена отъ сестреника му Т. Панчевъ, се намиратъ 17 народни пѣсни, записани отъ